

Martin Minn
Rae Valla Valimiskomisjon
martin.minn@rae.ee

29.05.2026 nr 12-19/26-23/2

Järelevalvemenetluse algatamine ja selgituste küsimine

Vabariigi Valimiskomisjon algatas 25. mail 2026 toimunud koosolekul järelevalvemenetluse Rae Valla Valimiskomisjoni suhtes. Vabariigi Valimiskomisjonile sai teatavaks asjaolu, et Rae Vallavolikogu liikme Eneli Niinepuuga on sõlmitud käsundusleping, mis oma olemuselt võib olla tööleping. Järelevalvemenetluse eesmärk on välja selgitada, kas esinevad kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 19 lg 2 p 1² kohaldamise alused ning kas valla valimiskomisjon on selles küsimuses täitnud oma kohustust asjaolude väljaselgitamisel.

Vabariigi Valimiskomisjonil on kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse (KOVVS) § 12 lõike 1 alusel ülesanne valvata valla ja linna valimiskomisjonide tegevuse järele ning täita muid seadustest tulenevaid ülesandeid. See annab Vabariigi Valimiskomisjonile õiguse teha järelevalvet valla valimiskomisjonide tegevuse üle ning teha neile ettekirjutusi tagamaks seaduslikkuse põhimõtte järgimine ja isikute subjektiivsete õiguste kaitset.

KOKS § 19 lg 2 p 1² sätestab, et volikogu liikme volitused peatatakse: kui ta on nimetatud sama valla või linna ametiasutuse ametnikuks või kui ta töötab sama valla või linna ametiasutuses töölepingu alusel. KOKS § 19 lõike 2 punkti 1² rakendamisel on nii Vabariigi Valimiskomisjonil kui valla valimiskomisjonil õigus ja kohustus hinnata, kas vallavalitsuse ja volikogu liikme vahel sõlmitud leping on tööleping või mitte (RKPSJKo 3-4-1-15-14, p 33 ja 5-19-45, p 54).

KOKS § 20 lõike 1 järgi peab valla valimiskomisjon volikogu liikme volituste peatumise korral määrama valla valimiskomisjoni otsusega asendusliikme. Vallasekretäril on KOKS § 19 lõike 4 punkti 4 kohaselt kohustus teavitada valla valimiskomisjoni kolme päeva jooksul sellest, et volikogu liige on asunud sama valla ametiasutuses töölepingu alusel tööle. KOKS § 19 lg 2 p 12 täitmiseks peab valla valimiskomisjon välja selgitama menetletavas asjas olulise tähendusega asjaolud, vajadusel koguma tõendeid omal algatusel ning neid oma pädevuse piires hindama.

Kohtupraktika (RKTKo 20.05.2020, 2-18-6908, p 13 koos edasiste viidetega) kohaselt on töölepingulise suhte määratlemisel määravaks kriteeriumiks töö tegemine teise poole kasuks ja selle eest tasu saamine ning allumine tööandja juhtimisele ja kontrollile ning korralduste andmine.

Ainuüksi töötajaja mõnetine iseseisvus töö tegemisel ei välista viidatud kohtupraktika kohaselt töölepingut. Õigussuhte kindlaksmääramiseks on oluline ka töötaja alluvuse määr ehk see, mil määral oli ta seotud väidetava tööandja korraldustega töö tegemise viisi, aja ja koha osas. TLS

§ 1 lg 4 järgi ei kohaldata töölepingu kohta sätestatud lepingule, mille kohaselt tööd tegema kohustatud isik on töö tegemise viisi, aja ja koha valikul olulisel määral iseseisev. Seega peab väidetav tööandja tõendama eelkõige seda, et töötaja ei allunud tema juhtimisele ja kontrollile ning oli töö tegemise viisi, aja ja koha valikul olulisel määral iseseisev.

Kas Rae Valla Valimiskomisjon on Eveli Niinepuuga sõlmitud käsunduslepingut hinnanud, kas see vastab olemuslikult töölepingu tunnustele töölepingu seaduse (TLS) § 1 tähenduses? Kui jah, siis palume selgitada, millistel kaalutlustel leiti, et tegemist ei ole olemuslikult töölepinguga. Kas Rae vald on korraldanud riigihanke käsunduslepingus kokku lepitud teenuse tellimiseks?

Palume Rae Valla Valimiskomisjoni kirjalikku vastust **hiljemalt 5. juunil 2026** aadressile info@valimised.ee.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ingrid Kullerkann
Vabariigi Valimiskomisjoni esimees

Nellika Valder
nellika.valder@valimised.ee